

مرکز پژوهش‌های
مجلس شورای اسلامی

مشخصات لایحه

دوره دوازدهم - سال اول

شماره ثبت:

۲۰۴

شماره چاپ:

۳۳۳

تاریخ چاپ:

مشخصات گزارش

دفتر مطالعات
فرهنگی و آموزش

گروه ورزش،
گردشگری و میراث
فرهنگی

نوع گزارش:

- پیش‌نویس قانونی
- طرح یا لایحه
- نظارتی
- راهبردی

شماره مسلسل:

۲۷۰۲۰۳۸۶-۱

تاریخ انتشار:

۱۴۰۴/۰۱/۲۶

اظهار نظر کارشناسی درباره: لایحه موافقت‌نامه همکاری جمهوری اسلامی ایران و جمهوری پرتغال

سعید شفیعا

چکیده

سیاست خارجی کشورها مجموعه موضع‌گیری‌ها، اقدامات و تصمیماتی است که دولت‌های ملی نسبت به یکدیگر و یا نسبت به سازمان‌های بین‌المللی اتخاذ می‌کنند و هدف اصلی آنها تأمین منافع دولت ملی به‌عنوان واحدی یکپارچه است. سیاست خارجی متضمن کنش و واکنش است. یعنی ممکن است دولت خاصی مبتکر عمل باشد و یا در پاسخ به اعمال دیگران واکنش نشان دهد. از این رو، لایحه موافقت‌نامه میان جمهوری اسلامی ایران و جمهوری پرتغال باهدف تقویت روابط دوستانه از طریق ارتقا و گسترش همکاری در حوزه‌های زبان، آموزش، فرهنگ، ورزش، جوانان، گردشگری و رسانه‌های جمعی منعقد شده است. لایحه مذکور در تاریخ ۱۴۰۳/۱۱/۱۳ به شماره ثبت ۲۰۴ در مجلس شورای اسلامی اعلام وصول شد.

پس از بررسی‌های کارشناسی در مرکز پژوهش‌های مجلس و ارائه گزارش با شماره مسلسل ۲۰۳۸۶ و واکاوی لایحه در کمیسیون فرهنگی مجلس شورای اسلامی، برخی اصلاحات در لایحه دولت اعمال شد. با توجه به محدودیت اعمال اصلاحات در متن موافقت‌نامه، اصلاحات جزئی پیرامون تبصره ماده واحده لایحه با افزودن دو اصل هفتاد و هفتم و یکصد و بیست و پنجم از قانون اساسی و تغییر گستره شمول این تبصره از ماده (۲۴) لایحه به کلیه مفاد آن صورت گرفت. گفتنی است، گزارش صحن لایحه از نظر کلیات و جزئیات مورد تأیید است و بدون در نظر گرفتن محدودیت‌های موجود برای اعمال تغییرات در متن موافقت‌نامه‌های همکاری بین کشورها، اصلاحیه مناسبی در متن لایحه اولیه صورت داده است. در مورد اجرای موافقت‌نامه دو موضوع حفاظت از اصالت دروس آموزشی و به‌طور خاص درس تاریخ (بند «ت» ماده (۵) موافقت‌نامه) و همچنین توجه به طرح‌هایی که از مهلت اجرای توافق‌نامه عبور کرده‌اند (جزء «۱» ماده (۲۶) موافقت‌نامه)، نیازمند نظارت است.

مسئله اصلی

انعقاد موافقت نامه همکاری بین جمهوری اسلامی ایران و جمهوری پرتغال و در حوزه های زبان، فرهنگ، ورزش، جوانان، گردشگری و رسانه های جمعی مستلزم نظارت مجلس شورای اسلامی است. اختیار قانونی تصویب چنین موافقت نامه هایی توسط مجلس شورای اسلامی، در اصول هفتاد و هفتم و یکصد و بیست و پنجم قانون اساسی مشاهده می شود.

نقاط قوت و ضعف طرح و لایحه

- کلیات لایحه موافقت نامه همکاری بین جمهوری اسلامی ایران و جمهوری پرتغال مورد تأیید است؛ چرا که در راستای تقویت تعاملات بین فرهنگی است که در راستای صلح، مقابله با سیاه نمایی ها و افزایش شناخت دو کشور از یکدیگر است.
- رعایت دو اصل هفتاد و هفتم و یکصد و بیست و پنجم قانون اساسی به تبصره ماده واحد لایحه افزوده شد.
- اعمال اصلاحات توسط مجلس شورای اسلامی در لوایح مربوط به موافقت نامه های بین المللی در عمل به شکل محدودی ممکن است؛ هر چند از منظر قانونی چنین محدودیتی وجود ندارد. این وضعیت نباید نقش مجلس شورای اسلامی را در قالب تأیید کننده یاد کننده صرف نسبت به موافقت نامه ها تقلیل دهد.
- متن موافقت نامه کلی است و مبتنی بر ظرفیت های محلی نیست. به نظر می رسد برای اجرای بهتر این موافقت نامه در مورد جزئیات آن نیازمند پیوست اجرایی می باشد.
- ایرادهای وارده به متن لایحه که در اجرای آن نیاز به نظارت دارد شامل موارد زیر است:
- نباید در موضوع کتب آموزشی درسی و به صورت خاص دروس تاریخ جمهوری اسلامی ایران بند «ت» ماده (۵) موافقت نامه با موضوع درج اطلاعات تاریخی در دروس آموزشی، تأثیر گذار باشد.
- تمدید خود کار توافق نامه و باقی ماندن ترتیبات و اعتبارات طرح های توافق شده مطابق جزء «۱» ماده (۲۶) دارای اشکال است و می تواند موجب هزینه های سر بار برای کشور شود.

پیشنهاد های مرکز پژوهش ها

افزودن دو اصل هفتاد و هفتم و یکصد و بیست و پنجم قانون اساسی در تبصره ماده واحد لایحه، راهکار مناسب برای اعمال مسئولیت قانونی مجلس شورای اسلامی نسبت به موافقت نامه ها بین ایران و کشورهای دیگر و اصلاحات آن موافقت نامه ها است. بنابراین پیشنهاد می شود کلیه موافقت نامه های مذکور با لحاظ این تبصره مورد مذاکره و سپس تصویب قرار گیرند.

۱. مقدمه

لایحه موافقت نامه همکاری بین دولت ها به جهت ایجاد ارتباطات و مراودات بین المللی دارای اهمیت است. به دنبال همین موضوع جمهوری اسلامی ایران با دولت های سایر کشورها به انعقاد موافقت نامه هایی پرداخته است که از جمله این دولت ها می توان به جمهوری پرتغال اشاره کرد. بنابراین انعقاد موافقت نامه همکاری بین کشور جمهوری اسلامی ایران و جمهوری پرتغال از نظر اقتصادی، فرهنگی و سیاسی با ارزش و مورد تأیید است. بررسی لایحه موافقت نامه همکاری بین کشور جمهوری اسلامی ایران و جمهوری پرتغال توسط کمیسیون فرهنگی مجلس شورای اسلامی در دستور کار قرار گرفت و پس از اعمال نکاتی، گزارش این کمیسیون به صحن مجلس شورای اسلامی ارسال شد.

دولت جمهوری اسلامی ایران در تاریخ ششم بهمن ماه سال ۱۳۹۳ موافقت نامه همکاری با کشور جمهوری پرتغال را امضا کرد که در ۲۷ ماده تدوین و با شماره ۲۰۴ در تاریخ ۱۳/۱۱/۱۴۰۳ اعلام وصول شده بود [۱]. کلیات این لایحه از آن جهت که به تقویت همکاری های بین المللی و تعاملات بین فرهنگی پرداخته، مورد تأیید است. جزئیات لایحه مذکور توسط مرکز پژوهش های مجلس شورای اسلامی در گزارشی با شماره مسلسل ۲۰۳۸۶ [۲] که در نتیجه اصلاحات اعمال شده در جلسات کمیسیون فرهنگی دو

اصل هفتاد و هفتم و یکصد و بیست و پنجم قانون اساسی به تبصره ماده واحد این لایحه افزوده شد. بنابراین هم‌اکنون در تبصره ماده واحد، اصول هفتاد و هفتم و یکصد و بیست و پنجم قانون اساسی و اصل یکصد و سی و نهم قانون اساسی مدنظر قرار گرفته‌اند. گفتنی است؛ در متن اولیه لایحه موافقت‌نامه همکاری بین کشور جمهوری اسلامی ایران و جمهوری پرتغال، تنها رعایت اصل یکصد و سی و نهم قانون اساسی در خصوص ماده (۲۴) این موافقت‌نامه لازم دانسته شده بود. این در حالی است که در متن مصوب توسط کمیسیون فرهنگی مجلس شورای اسلامی عبارت «در خصوص ماده (۲۴) حذف شده و رعایت اصل یکصد و سی و نهم بدون تعلق به ماده خاصی از موافقت‌نامه ذکر شده است.

۲. بررسی متن موافقت‌نامه

توسعه تعاملات بین‌المللی و تقویت روابط بین کشورها، یک نیاز اساسی برای تقویت ارتباطات بین کشورهاست. بنابراین تدوین موافقت‌نامه‌های همکاری هدفمند و برنامه‌دار بین کشورها، اقدامی پذیرفته شده و در راستای منافع عمومی کشورهاست. لذا کلیات تدوین چنین موافقت‌نامه‌هایی مورد تأیید قرار دارد.

لایحه موافقت‌نامه جمهوری اسلامی ایران و جمهوری پرتغال دارای یک ماده واحد همراه با یک تبصره و ۲۷ ماده است. موضوع ماده واحد شرح کلیات مفاد لایحه و موضوع تبصره آن الزام به رعایت اصول قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران است. بررسی جزئیات نشان می‌دهد که لایحه موافقت‌نامه همکاری بین جمهوری اسلامی ایران و جمهوری پرتغال در حوزه‌های زبان، آموزش، فرهنگ، ورزش، جوانان، گردشگری و رسانه‌های جمعی در قالب ۲۷ ماده بیان شده که ۱۸ ماده آن به حوزه‌های مذکور در عنوان لایحه مرتبط است. موضوعات این ۱۸ ماده عبارتند از: مطالعه و ترویج زبان، فرهنگ و تاریخ (ماده ۲)، همکاری از طریق شبکه جهانی رایانه (ماده ۳)، ارائه بورس‌های تحصیلی (ماده ۴)، همکاری در حوزه آموزش (ماده ۵)، همکاری در حوزه آموزش عالی (ماده ۶)، همکاری در حوزه فرهنگ (ماده ۷)، همکاری بین کتابخانه‌ها و مراکز اسناد ملی (ماده ۸)، همکاری در حوزه‌های سینما و چندرسانه‌ای (ماده ۹)، تبادل اشخاص و کالاها (ماده ۱۰)، تجارت غیرقانونی آثار هنری (ماده ۱۱)، حراست از میراث ملی (ماده ۱۲)، حمایت از حق نشر و حقوق مربوط به آثار مربوط به آثار فرهنگی و هنری (ماده ۱۳)، همکاری در حوزه ورزش (ماده ۱۴)، همکاری در حوزه جوانان (ماده ۱۵)، تأسیس انجمن‌ها و مراکز فرهنگی (ماده ۱۶)، نمایندگان فرهنگی (ماده ۱۷)، جهانگردی (ماده ۱۸) و همکاری در حوزه رسانه‌های جمعی (ماده ۱۹).

۹ ماده باقی‌مانده به بیان حوزه‌های همکاری (ماده ۱)، برنامه‌های همکاری (ماده ۲۰)، کارگروه مشترک (ماده ۲۱)، ترتیبات مالی (ماده ۲۲)، تعهدات بین‌المللی (ماده ۲۳)، حل و فصل اختلاف‌ها (ماده ۲۴)، شرایط اصلاحات (ماده ۲۵)، مدت اعتبار و خاتمه (ماده ۲۶) و لازم‌الاجرا شدن توافق‌نامه (ماده ۲۷) پرداخته است.

۳. تحلیل متن ماده واحد لایحه و تبصره آن

در این قسمت اصلاحات اعمال شده توسط کمیسیون فرهنگی مجلس شورای اسلامی در لایحه دولت مورد بررسی قرار خواهد گرفت. بررسی‌ها نشان می‌دهد که از بین تمامی مواد لایحه و متن موافقت‌نامه، تنها ماده واحد و تبصره آن دچار تغییر شده که این تغییرات به شرح ذیل است:

جدول ۱. بررسی مصوبه کمیسیون فرهنگی در مورد لایحه

شماره ماده	متن	متن اصلاحی کمیسیون فرهنگی	اظهار نظر کارشناسی
ماده واحده	«ماده واحده- موافقتنامه همکاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری پرتغال در حوزه های زبان، آموزش، فرهنگ، ورزش، جوانان، گردشگری و رسانه های جمعی مشتمل بر یک مقدمه و بیست و هفت ماده به شرح پیوست، تصویب و اجازه مبادله اسناد آن داده می شود.»	«ماده واحده- موافقتنامه همکاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و جمهوری پرتغال در حوزه های زبان، آموزش، فرهنگ، ورزش، جوانان، گردشگری و رسانه های جمعی مشتمل بر یک مقدمه و بیست و هفت (۲۷) ماده به شرح پیوست تصویب و به دولت اجازه مبادله اسناد آن داده می شود.»	در متن اولیه مجوز مبادله اسناد بدون ذکر نام دولت صورت گرفته است. مصوبه کمیسیون فرهنگی، با افزودن عبارت «دولت» در قسمت پایانی ماده واحده به شفافیت این حکم می افزاید.
تبصره	«تبصره- رعایت اصل یکمصدوسی و نهم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران در خصوص ماده (۲۴) این موافقتنامه الزامی است.»	«تبصره- در اجرای این موافقتنامه و اصلاحات بعدی آن رعایت اصول هفتاد و هفتم (۷۷)، یکمصدوسی و پنجم (۱۲۵) و یکمصدوسی و نهم قانون اساسی (۱۳۹) جمهوری اسلامی ایران الزامی است.»	دو اصل هفتاد و هفتم و یکمصدوسی و پنجم قانون اساسی به تبصره ماده واحده افزوده شد. همچنین در متن اولیه لایحه موافقتنامه همکاری بین کشور جمهوری اسلامی ایران و جمهوری پرتغال، رعایت اصل یکمصدوسی و نهم (۱۳۹) قانون اساسی در خصوص ماده (۲۴) با موضوع حل و فصل اختلافات موافقتنامه لازم دانسته شده بود. در مصوبه کمیسیون، عبارت «در خصوص ماده (۲۴)» حذف شده و رعایت اصل یکمصدوسی و نهم بدون تعلق به ماده خاصی از موافقتنامه ذکر شده است.

مأخذ: نگارنده.

اصلاحات اعمال شده در راستای رفع ابهام از متن لایحه، حفظ منافع ملی و درج و تأکید بر نقش قانونی مجلس شورای اسلامی در تصویب توافق نامه و اصلاحات آن و در موارد مربوط به داوری با طرف خارجی می باشد و مورد تأیید است.

۴. اظهار نظر کارشناسی درباره مصوبه کمیسیون فرهنگی مجلس شورای اسلامی

متن لایحه شامل یک ماده واحده، یک تبصره و همچنین متن توافق نامه شامل ۲۷ ماده است که ۱۸ ماده آن به حوزه های تخصصی زبان، آموزش، فرهنگ، ورزش، جوانان، گردشگری و رسانه اختصاص دارد. گفتنی است؛ سایر مواد این موافقت نامه در مورد شکل گیری کارگروه مشترک (ماده ۲۱)، ترتیبات مالی (ماده ۲۲)، تعهدات بین المللی (ماده ۲۳)، حل و فصل اختلافات (ماده ۲۴)، شرایط اصلاح موافقت نامه (ماده ۲۵)، مدت اعتبار (ماده ۲۶) و لازم الاجرا شدن توافق نامه (ماده ۲۷) است. بررسی کارشناسی گزارش کمیسیون فرهنگی نشان می دهد، با توجه به محدودیت عملی در اعمال اصلاحات در متن موافقت نامه (هر چند از نظر قانونی منعی دیده نمی شود)، ماده (۲۷) لایحه فوق بدون تغییر باقی مانده است. در حالی که نسبت به ماده واحده و تبصره آن اصلاحاتی اعمال شده است. بررسی کارشناسی لایحه فوق به شرح جدول ۲ است:

جدول ۲. ارزیابی مواد گزارش کمیسیون فرهنگی به صحن مجلس

شماره ماده	موضوع	موافق	مخالف	موافق به شرط اصلاح	ارجاع به کمیسیون	توضیحات کارشناسی
ماده واحد	شرح کلیات مفاد لایحه	+				با توجه به تغییرات اعمال شده در مصوبه کمیسیون فرهنگی، متن ماده واحد با افزودن عبارت دولت، به عنوان متولی که مسئولیت مبادله اسناد را خواهد داشت، رفع ابهام شده است.
تبصره	الزام به رعایت اصول قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران	+				از آن جهت که تصویب مجلس شورای اسلامی در خصوص موافقت نامه های بین المللی و اصلاحات آنها مطابق با قانون اساسی لازم است؛ بنابراین دو اصل هفتاد و هفتم و یکصد و بیست و پنجم قانون اساسی علاوه بر اصل یکصد و سی و نهم قانون اساسی به متن تبصره افزوده شد. همچنین عبارت «در خصوص ماده (۲۴)» از تبصره ماده واحد حذف شده و رعایت اصل یکصد و سی و نهم بدون تعلق به ماده خاصی از موافقت نامه ذکر شده است. بنابراین اصلاحات کمیسیون فرهنگی در راستای نظارت پذیری بیشتر مجلس شورای اسلامی بر مواد لایحه فوق است و مورد تأیید می باشد.
ماده (۱)	حوزه های همکاری	+				مورد تأیید است.
ماده (۲)	مطالعه و ترویج زبان، فرهنگ و تاریخ	+				مورد تأیید است.
ماده (۳)	همکاری از طریق شبکه جهانی رایانه (اینترنت)	+				مورد تأیید است.
ماده (۴)	ارائه بورس های تحصیلی	+				مورد تأیید است.
ماده (۵)	همکاری در حوزه آموزش	+				مورد تأیید است.
ماده (۶)	همکاری در حوزه آموزش عالی	+				مورد تأیید است.
ماده (۷)	همکاری در حوزه فرهنگ	+				مورد تأیید است.
ماده (۸)	همکاری بین کتابخانه ها و مراکز اسناد ملی	+				مورد تأیید است.
ماده (۹)	همکاری در حوزه های سینما و چند رسانه ای	+				مورد تأیید است.
ماده (۱۰)	تبادل اشخاص و کالاها	+				مورد تأیید است.
ماده (۱۱)	تجارت غیر قانونی آثار هنری	+				مورد تأیید است.

شماره ماده	موضوع	موافق	مخالف	موافق به شرط اصلاح	ارجاع به کمیسیون	توضیحات کارشناسی
ماده (۱۲)	حراست از میراث ملی	+				مورد تأیید است.
ماده (۱۳)	حمایت از حق نشر و حقوق مربوط به آثار فرهنگی و هنری	+				مورد تأیید است.
ماده (۱۴)	همکاری در حوزه ورزش					مورد تأیید است.
ماده (۱۵)	همکاری در حوزه جوانان	+				مورد تأیید است.
ماده (۱۶)	تأسیس انجمن‌ها و مراکز فرهنگی	+				مورد تأیید است.
ماده (۱۷)	نمایندگان فرهنگی	+				مورد تأیید است.
ماده (۱۸)	گردشگری	+				مورد تأیید است.
ماده (۱۹)	همکاری در حوزه رسانه‌های جمعی	+				مورد تأیید است.
ماده (۲۰)	برنامه‌های همکاری	+				مورد تأیید است.
ماده (۲۱)	کارگروه مشترک	+				مورد تأیید است.
ماده (۲۲)	ترتیبات مالی	+				مورد تأیید است.
ماده (۲۳)	تعهدات بین‌المللی	+				مورد تأیید است.
ماده (۲۴)	حل و فصل اختلافات	+				مورد تأیید است.
ماده (۲۵)	اصلاحات	+				مورد تأیید است.
ماده (۲۶)	مدت اعتبار و خاتمه	+				مورد تأیید است.
ماده (۲۷)	لازم‌الاجرا شدن	+				مورد تأیید است.

مأخذ: همان.

ایرادهای وارده به متن لایحه که پیش‌تر در گزارش مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی مورد اشاره قرار گرفته بود، همچنان در متن باقی است [۲]. در حالی که به دلیل عدم امکان تغییر جزئیات، لازم است به اجرای آن نظارت لازم صورت گیرد. در کنار کلی بودن متن موافقت‌نامه و بی‌توجهی به ظرفیت‌های محلی دو کشور در حوزه‌های ورزش، رسانه، میراث فرهنگی، گردشگری و آموزش به نظر می‌رسد برای اجرای بهتر این موافقت‌نامه در مورد جزئیات آن لزوم تهیه پیوست همکاری، لازم به نظر می‌رسد. نکات زیر به‌عنوان خطوط نظارتی با اهمیت برای اجرای این توافق‌نامه لازم به نظر می‌رسد:

- نباید در مورد کتب آموزشی درسی و به‌صورت خاص، دروس تاریخ جمهوری اسلامی ایران که بند «ت» ماده (۵) موافقت‌نامه با موضوع درج اطلاعات تاریخی در درون آموزشی عنوان شده است، تاریخ تعامل دو کشور تحت تأثیر قرار گیرد.
- تمدید خودکار توافق‌نامه و باقی ماندن ترتیبات و اعتبارات طرح‌های توافق شده مطابق جزء «۱» ماده (۲۶) در صورت عدم نظارت بر اقدامات، دارای اشکال است و می‌تواند به تولید هزینه‌های سربار برای کشور منجر شود.

۵. جمع‌بندی و پیشنهادات

هدف از لایحه موافقت‌نامه همکاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و جمهوری پرغال که با تغییرات جزئی در کمیسیون فرهنگی مجلس شورای اسلامی مصوب شده است، تقویت روابط دوستانه از طریق ارتقا و گسترش همکاری در حوزه‌های زبان، آموزش، فرهنگ، ورزش، جوانان، گردشگری و رسانه‌های جمعی و انجام اقدامات مشترک برای مبارزه با تجارت غیرقانونی آثار هنری، اسناد و سایر اشیای دارای ارزش تاریخی یا باستانی و تضمین حمایت از حقوق مؤلفان و مصنفان و دیگر حقوق مرتبط در این موافقت‌نامه است.

گفتنی است؛ محتوای اصول هفتاد و هفتم، یکصد و بیست و پنجم و یکصد و سی و نهم قانون اساسی در خصوص موافقت‌نامه‌هایی که ذیل این اصول قرار می‌گیرند، از جمله موافقت‌نامه حاضر، لازم‌الرعایه است.

رویه کنونی تصویب موافقت‌نامه‌ها در مجلس شورای اسلامی به گونه‌ای است که مجلس در عمل، امکان درج اصلاحات - به‌ویژه اگر این اصلاحات اساسی باشند - را ندارد (هر چند از منظر قانونی چنین صلاحیتی را دارد). زیرا اعمال چنین اصلاحاتی به‌خصوص در موافقت‌نامه‌های دوجانبه، نیازمند مذاکره مجدد است. بنابراین پیشنهاد می‌شود، به گونه‌ای عمل شود تا این مسئله مرتفع شود. موضوعات مربوط به حفاظت از اصالت دروس آموزشی و به‌طور خاص درس تاریخ «بند «ت» ماده (۵) موافقت‌نامه) و همچنین توجه به طرح‌هایی که از مهلت اجرای توافق‌نامه عبور کرده‌اند (جزء «۱» ماده (۲۶) موافقت‌نامه)، پس از اجرای موافقت‌نامه لازم به‌نظر می‌رسد.

جدول ۳. خلاصه ارزیابی مواد گزارش کمیسیون فرهنگی به صحن مجلس

شماره ماده	موضوع	موافق	مخالف	موافق به شرط اصلاح	ارجاع به کمیسیون
ماده واحد	شرح کلیات مفاد لایحه	+			
تبصره	الزام به رعایت اصول قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران	+			
ماده (۱)	حوزه‌های همکاری	+			
ماده (۲)	مطالعه و ترویج زبان، فرهنگ و تاریخ	+			
ماده (۳)	همکاری از طریق شبکه جهانی رایانه (اینترنِت)	+			
ماده (۴)	ارائه بورس‌های تحصیلی	+			
ماده (۵)	همکاری در حوزه آموزش	+			
ماده (۶)	همکاری در حوزه آموزش عالی	+			
ماده (۷)	همکاری در حوزه فرهنگ	+			
ماده (۸)	همکاری بین کتابخانه‌ها و مراکز اسناد ملی	+			
ماده (۹)	همکاری در حوزه‌های سینما و چندرسانه‌ای	+			
ماده (۱۰)	تبادل اشخاص و کالاها	+			
ماده (۱۱)	تجارت غیرقانونی آثار هنری	+			
ماده (۱۲)	حراست از میراث ملی	+			
ماده (۱۳)	حمایت از حق نشر و حقوق مربوط به آثار فرهنگی و هنری	+			
ماده (۱۴)	همکاری در حوزه ورزش				
ماده (۱۵)	همکاری در حوزه جوانان	+			

شماره ماده	موضوع	موافق	مخالف	موافق به شرط اصلاح	ارجاع به کمیسیون
ماده (۱۶)	تأسیس انجمن‌ها و مراکز فرهنگی	+			
ماده (۱۷)	نمایندگان فرهنگی	+			
ماده (۱۸)	گردشگری	+			
ماده (۱۹)	همکاری در حوزه رسانه‌های جمعی	+			
ماده (۲۰)	برنامه‌های همکاری	+			
ماده (۲۱)	کارگروه مشترک	+			
ماده (۲۲)	ترتیبات مالی	+			
ماده (۲۳)	تعهدات بین‌المللی	+			
ماده (۲۴)	حل و فصل اختلافات	+			
ماده (۲۵)	اصلاحات	+			
ماده (۲۶)	مدت اعتبار و خاتمه	+			
ماده (۲۷)	لازم‌الاجرا شدن	+			

مأخذ: همان.

منابع و مأخذ

- [۱]. لایحه موافقت‌نامه همکاری بین جمهوری اسلامی ایران و جمهوری پرتغال در حوزه‌های زبان، آموزش، فرهنگ، ورزش، جوانان، گردشگری و رسانه‌های جمعی، شماره ثبت ۹۲۳.
- [۲]. گزارش «لایحه موافقت‌نامه همکاری بین جمهوری اسلامی ایران و جمهوری پرتغال در حوزه‌های زبان، آموزش، فرهنگ، ورزش، جوانان، گردشگری و رسانه‌های جمعی»، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی به شماره مسلسل ۱۹۴۰۶.

گزیده سیاستی

با تایید کلیات موافقت‌نامه همکاری بین جمهوری اسلامی ایران و جمهوری پرتغال و در حوزه‌های زبان، فرهنگ، ورزش، جوانان، گردشگری و رسانه‌های جمعی دو موضوع حفاظت از اصالت دروس آموزشی و به‌طور خاص درس تاریخ (بند «ت» ماده (۵) موافقت‌نامه) و همچنین توجه به طرح‌هایی که از مهلت اجرای توافق‌نامه عبور کرده‌اند (جزء «۱» ماده (۲۶) موافقت‌نامه)، نیازمند نظارت است.

